

S. Sayısı : 152

Türkiye - Yugoslavya ham afyon satışı anlaşmasının üç ay müddetle uzatılması hakkında kanun lâiyhası ve Hari- ciye ve İktisad encümenleri mazbataları (1/328)

T. C.
Başvekâlet
Kararlar müdürlüğü
Sayı: 6/562

8 - II - 1940

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Türkiye ile Yugoslavya arasında mevcud 31 mart 1939 tarihli ham afyon satışı anlaşmasının hi-
tam tarihi olan 31 ilk kânun 1939 tarihinden itibaren üç ay müddetle temdidi hakkında Hari-
ceye vekilligince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetince 3 - II - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı ka-
rarlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte sunulmuştur.

Teati edilen notaların imzaları tarihinden itibaren muvakkaten meriyete girmek üzere İera Ve-
killeri Heyetince tasdiki kabul edilmiş olduğunu da arz ederim.

Başvekil
Dr. R. Sağdam

Esbabı mucibe lâiyhası

Yugoslavya ile aramızda mevcud 31 mart 1939 tarihli ham afyon satışı anlaşması hükümleri
31 ilk kânun 1939 tarihinde hitam bulacağından yerine bir yenisinin ikamesi için Belgrad'da mü-
zakerat icrası hususunda Yugoslavya Hükümeti tarafından yapılan teklif tarafımızdan kabul edil-
miş isede salifülârz mukaveleye merbut mektubda bahsedilen içme afyonunu da ihtiva eden tek
bir kotanın tesbiti ve vasatî bir fiat sisteminin kabulü hususları hakkında Türk Yugoslav mer-
kez bürosunca yapılacak tedkikat henüz bitmemiş ve binaenaleyh müzakerelere tekaddüm etmesi
lâzım gelen hazırlıkların ancak önümüzdeki mart ayı başlarına doğru ikmal olunabileceği anla-
şılmış bulunduğundan yeni anlaşma müzakerelerinin mart ayma tehiri tekarrür ettirilmiştir.
Aralıkta, ahdi hükümlerin ortadan kalkması dolayısıyla, afyon satış işlerinde her hangi bir teşev-
vüş husule gelmesi ihtimallerinin önüne geçmek üzere 31 ilk kânun 1939 tarihinde hükmü biten
anlaşmanın 31 mart 1940 tarihine kadar üç ay müddetle temdidi hususunda Yugoslavya Hükümeti-
tile mutabakat hâsıl olmuş ve keyfiyet Ankaradaki Yugoslavya Büyük elçiliği ile nota teatisi
suretile teğmin edilmiştir.

Ham afyon satışı işlerinin arızasız olarak devamını teğmin maksadile yapılan işbu temdid
keyfiyeti menfaatlerimize uygun bulunmakla tasdiki Büyük Millet Meclisinin yüksek tasvibine
arz olunur.

Hariciye encümeni mazbatası

T. B. M. M.
Hariciye encümeni
Esas No. 1/328
Karar No. 24

29 - III - 1940

Yüksek Reisliğe

Türkiye ile Yugoslavya arasında mevcut 31 mart 1939 tarihli ham afyon satışı anlaşmasının hitam tarihi olan 31 ilk kânun 1939 tarihinden itibaren üç ay müddetle temdidini hakkında Hariciye vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 3 - II - 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası ve esbabı mucibesi Encümenimize havale buyurulmakla Hariciye vekilinin huzur ile tedkik olundu.

Yugoslavya ile aramızda mevcut ham afyon satışı anlaşmasının yerine yeni bir anlaşmanın imzası için lüzum görülen mütekaddim tedkiklerin zamanında bitmiyeceği anlaşılmasına ve binnetice eski anlaşmanın müddeti hitam bulduğu zaman yenisi henüz imza edilmemiş bulunduğu binaen müzakeratın hitamına kadar geçecek olan zaman zarfında afyon satış işlerinde her hangi bir teşevvüş husulüne mâni olmayı istihdaf eden

işbu temdid keyfiyeti menfaatimize uygun görülmüş ve kanun lâyihası ile merbutu bulunan ve imzaları tarihinden itibaren muvakkaten meriyete girmek üzere İcra Vekilleri Heyetince tasdikı takarrür eden notalar Encümenimizce aynen kabul olunmuştur.

Havalesi veçhile İktisad encümenine tevdi buyurulmak üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Hariciye E. Reisi	M. M.	Kâtib
Erzincan	Konya	İstanbul
S. Arıkan	M. Göker	Ş. Esmet
Antalya	Dişarbakır	Dişarbakır
Dr. C. Tunca	İ. T. Öngören	Z. M. Alsan
Erzurum	İzmir	Kars
Gl. P. Demirhan	H. Menteşe	Gl. M. Akyüz
Sivas	Tekirdağ	Tokad
N. Sadak	Y. K. Beyatlı	N. Poroy

İktisad encümeni mazbatası

T. B. M. M.
İktisad encümeni
Esas No. 1/328
Karar No. 39

17 - V - 1940

Yüksek Reisliğe

Yugoslavya ile aramızda mevcut 31 mart 1939 tarihli (ham afyon satışı anlaşması) nin meriyet müddeti 31 ilk kânun 1939 tarihinde hitam bulduğundan mezkûr tarihten itibaren bu anlaşmanın üç ay müddetle temdidini hakkında Hariciye vekâletince hazırlanıp İcra Vekilleri Heyetince 3 şubat 1940 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibesile birlikte Encümenimize de havale buyurulmuş olduğundan Hariciye vekâleti umumî kâtibi hazır olduğu halde tedkik ve müzakere olundu:

Yukarıda adı geçen mefsuh anlaşmanın yerine yeni bir anlaşma akdi için yapılan müzakere neticesine kadar geçecek müddet zarfında afyonlarımız satışı işlerinde bir karışıklık husule gelmemesi ve bu mahsulümüzün ihracından mütevellid ticaretimizin sekteden vikayesi maksadile eski mukavele hükmünün üç ay müddetle temdidini hakkında Hariciye vekâletimizle Yugoslavya Hükümetinin Ankara elçiliği arasında teati edilen ve memleketimizin ticarî menfaatlerine uygun görülen mezkûr notanın tasdikına

dair olan bu kanun lâyihası Encümenimizce de aynen kabul edilmekle Umumî Heyetin tasvibi-ne arz olunmak üzere Yüksek Reisliğe sunuldu.

İktisad E. Reisi	Bu M. M.	Kâtib	Edirne	Erzincan	Eskişehir
Giresun	Diyarbakır	Afyon K.	<i>T. Göksel</i>	<i>S. Başotağ</i>	<i>Emin Sazak</i>
<i>İ. Sabuncu</i>	<i>N. Sünkitay</i>	<i>Berç Türker</i>	Gümüşane	İstanbul	Kars
Afyon K.	Afyon K.	Bursa	<i>Edib S. Tör</i>	<i>A. H. Denizmen</i>	<i>K. Arıklı</i>
<i>H. Erkan</i>	<i>İzzet Akosman</i>	<i>Fazlı Güleç</i>	Kastamonu	Konya	Konya
			<i>M. Celâl Bayar</i>	<i>H. Dikmen</i>	<i>K. Okay</i>
			Zonguldak	Zonguldak	
			<i>M. Bozma</i>	<i>H. Karabacak</i>	

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye ile Yugoslavya arasında mevcut 31 mart 1939 tarihli ham afyon satışı anlaşmasının hitam tarihi olan 31 ilk kânun 1939 tarihinden itibaren 3 ay müddetle temdidî hakkında kanun lâyihası

MADDE 1 — Yugoslavya ile aramızda mevcut ve hükmü 31 ilk kânun 1939 tarihinde biten 31 mart 1939 tarihli Ham afyon satışı anlaşması hitam tarihinden itibaren 3 ay müddetle uzatılmıştır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun icrasına İcra Ve-

killeri Heyeti memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	3 - II - 1940
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>Fethi Okyar</i>	M. M. V.
Da. V.	Ha. V.	<i>N. Tınaz</i>
<i>Fayık Öztürk</i>		Mal. V.
Mf. V.	Na. V.	<i>F. Ağralı</i>
<i>Yücel</i>	<i>A. F. Cebesoy</i>	İk. V.
S. İ. M. V.	G. İ. V.	<i>H. Çakır</i>
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	Zr. V.
M. V.		<i>Muhlis Erkmen</i>
<i>A. Çetinkaya</i>		Ti. V.
		<i>N. Topcoğlu</i>

T. C.

Başvekâlet

Kararlar dairesi müdürlüğü

Sayı: 2/12745

Kararname sureti

8 - I - 1940 tarih ve 2/12590 sayılı kararname ile verilen salâhiyete istinaden, Türkiye ile Yugoslavya arasında münakid ve müddeti 31 - XII - 1939 tarihinde biten afyon satışı anlaşmasının hitamı tarihinden itibaren üç ay müddetle temdidine mütedair Yugoslavya Hükûmetile teati oluunp Hariciye vekillîğinin 18 - I - 1940 tarih ve 56251/16 sayılı tezkeresile gönderilen ilişik notalar İcra Vekilleri Heyetine 3 şubat 1940 tarihinde okunarak imzaları tarihinden itibaren meriyete girmek üzere tasdikı kabul olunmuştur.

Ankara, 29 ikincikânun 1939

Bay Büyük Elçi,

Türk - Yugoslav Afyon Anlaşmasını teedid için yeni müzakerelere başlanmasına intizaren, Cümhuriyet Hükûmetinin, yukarıda anılan Anlaşmayı, tarihi inkizasından itibaren, üç ay uzatmayı teklif ettiğini zati Devletlerine arz etmekle kesbi şeref eylerim.

Hükûmeti Kıraliyenin işbu teklif üzerine mutabık olduğunu bana teyid eylemenizi ve ihtiramı faikamın kabulünü rica ederim.

İmza : Ş. Saracoğlu

Ekselans,

Bay Doktor I. Şumenkoviç

Yugoslavya Büyük Elçisi

Ankara, 29 ilkkânun 1939

Örnek

Bay vekil,

Mealini aşağıya nakleyediğim 29 ilkkânun 1939 tarih ve 55032 - 183 sayılı mektubunuzu aldığımı zati Devletlerine bildirmekle kesbi şeref eylerim.

«Türk - Yugoslav Afyon Anlaşmasını teedid için yeni müzakerelere başlanmasına intizaren Cümhuriyet Hükûmetinin, yukarıda anılan Anlaşmayı tarihi inkizasından itibaren üç ay uzatmayı teklif ettiğini Zati Devletlerine arz etmekle kesbi şeref eylerim.»

Yugoslavya Hükûmeti Kıraliyesinin, meali yukarıda yazılı mektub muhtevası üzerinde mutabık bulunduğunu beyana müsaraat eylerim.

İhtiramı faikamın kabulünü rica ederim.

İmza : Dr. Şumenkoviç

Ekselans,

Bay Şükrü Saracoğlu

Hariciye vekili